

BAKSA ANDRÁS

**Az Európai Unió Tanácsadó Missziója Irakban,
2017-től folyamatban
(European Union Advisory Mission in support of Security
Sector Reform in Iraq – EUAM Iraq)**

Az Európai Unió Irakban működő Tanácsadó Missziója (EUAM Irak) egy polgári válságkezelési misszió, az Európai Unió Tanácsának 2017. október 16-án elfogadott 2017/1869. számú döntése alapján kezdte meg működését az Európai Unió közös biztonság- és védelempolitikája (KBVP) keretében az iraki kormány kérésére.

A misszió elindítására az Iszlám Állam terrorszervezet (Da'esh) ellen indított nemzetközi összefogással megvalósult háború végéhez közeledve került sor, amikor az ország vezetése a tartós stabilitás, a jogállamiság és a biztonság megszilárdítását tűzte ki célul. A Da'esh elleni küzdelem lezárását követően Irak előtt új kihívások jelentek meg, amelyek elsősorban az állami intézmények megerősítésére, a biztonsági szektor reformjára és a hosszútávú béke fenntartható biztosítására irányultak.

Az EUAM Irak mandátuma a biztonsági szektor reformjának (Security Sector Reform – SSR) polgári vonatkozású elemeire összpontosít. A misszió célja, hogy hozzájáruljon egy olyan iraki biztonsági szektor kialakításához, amely képes önállóan, jogállami keretek között garantálni az ország

Baksa András: Az Európai Unió Tanácsadó Missziója Irakban, 2017-től folyamatban (European Union Advisory Mission in support of Security Sector Reform in Iraq – EUAM Iraq)

és állampolgári biztonságát, valamint elősegíteni Irak stabilitását a régióban. Ennek érdekében stratégiai szintű tanácsadással és szakértői támogatással segíti az iraki hatóságokat a biztonsági ágazat fejlesztésében, annak átláthatóbbá, hatékonyabbá és elszámoltathatóbbá tételében.

A misszió tanácsadást nyújt az iraki nemzetbiztonsági tanácsadó hivatalának, a belügyminiszter irányítása alá tartozó egyes önálló belügyi szerveknek, valamint a biztonsági ágazat reformja polgári vonatkozásaiért felelős egyéb érintett hatóságoknak. A misszió látogatásokat tehet regionális és tartományi szinten, ezáltal támogatva azokat az iraki erőfeszítéseket, amelyek a polgári biztonsági ágazati reformhoz kapcsolódó, országos szintű koordináció megerősítésére irányulnak. A misszió létrehozása és működése az Európai Unió hosszú távú elköteleződését tükrözte Irak stabilitásának és biztonságának támogatása mellett.

A misszió tematikus területei és prioritásai az alábbiak

- stratégiai tanácsadás az Iraki Nemzeti Biztonsági Stratégia végrehajtásához és az SSR koordinációjához,
- a nemzetbiztonsági jogszabályi környezet fejlesztésének és korszerűsítésének támogatása,
- a parancsnoki és irányítási rendszerek, valamint a válságkezelési képességek fejlesztése,
- a stratégiai emberi erőforrás-gazdálkodás megerősítése a biztonsági szektorban,
- a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni fellépés, különösen a kábítószer-bűnözés elleni küzdelem támogatása,
- az erőszakos szélsőségesség megelőzése és az ellene való fellépés elősegítése,
- az integrált határigazgatás fejlesztése,
- az emberi jogok érvényesítésének és a nemek közötti egyenlőségnek az előmozdítása a biztonsági szektorban,
- Irak kulturális örökségének védelme, különös tekintettel az illegális műkincs-kereskedelem elleni fellépésre.

Az említett területek támogatása szakmai értekezletek, workshopok, konferenciák, tanulmányutak, tréningek, szemináriumok tervezésén, szervezésén, levezetésén keresztül történik, mindebből következik, hogy a misszió végrehajtó jogkörrel nem rendelkezik, tanácsadó, koordináló és kapacitásépítő szerepet tölt be.

A misszió munkáját szoros együttműködésben végzi szövetségi szinten az iraki kormányzati szervekkel és a Kurdisztáni Régió illetékes hatóságaival, valamint nemzetközi partnerekkel. Rendszeres szakmai koordináció történik az Európai Unió bagdadi küldöttségével, az Európai Unió tagállamaival, az Európai Unió Bel- és Igazságügyi Ügynökségeivel, a NATO Irakban működő missziójával, az ENSZ Irakban jelen lévő ügynökségeivel és más nemzetközi szereplőkkel annak érdekében, hogy a biztonsági szektor reformját támogató erőfeszítések összehangoltan és hatékonyan valósuljanak meg.

Az Európai Unió Tanácsa 2024. áprilisi döntésének megfelelően a misszió aktuális megbízatása 2026. április 30-ig tart, amely stabil jogi és politikai keretet biztosított a 2025. évi tevékenységek végrehajtásához. A jelenlegi mandátum felülvizsgálata, illetve a meghosszabbításának előkészületével kapcsolatos tevékenységek folyamatban vannak, ezzel kapcsolatosan 2025-ben két alkalommal, májusban és szeptemberben is érkezett delegáció a misszióba az Európai Unió Külügyi Szolgálatának Polgári Műveleti Parancsnokságáról.

A misszió teljes személyzete jelenleg 117 főből áll, melyből 85 fő EU-országok állampolgára, 32 fő helyi iraki munkatárs. Központja Bagdad nemzetközi zónájában található, Erbilben pedig irodával rendelkezik.

2025 februárjában kerültem a misszió központjába, a Műveleti Részleg Bűnüldöző Szerveket Támogató Komponensébe. A magyar kontingenst személyemben egyedül képviselem. Feladataimat stratégiai főtanácsadóként a szervezett bűnözés elleni küzdelem területén látom el, hozzájárulva az iraki biztonsági ágazati reform polgári vonatkozásainak – többek között

Baksa András: Az Európai Unió Tanácsadó Missziója Irakban, 2017-től folyamatban (European Union Advisory Mission in support of Security Sector Reform in Iraq – EUAM Iraq)

az iraki nemzeti biztonsági stratégiához kapcsolódó szervezett bűnözés, kábítószer-ellenes nemzeti stratégia és más nemzeti biztonsági prioritásoknak – a fejlesztéséhez, erősítéséhez.

A misszióba érkezésemet követő kezdeti időszakban lefolytatott megbeszélések és szakmai egyeztetések során sikerült eredményes és bizalommal alapuló munkakapcsolatot kialakítanom az Iraki Rendőrség illetékes képviselőivel, ami alapvető feltétele volt a feladatok hatékony és zökkenőmentes végrehajtásának. Az iraki partnerintézmények – melyek számomra elsősorban a Kábítószer- és Pszichotróp Anyagok Elleni Iraki Főigazgatóság és az Iraki Szövetségi Nyomozó és Hírszerző Ügynökség – részéről tapasztalt nyitottság és együttműködési készség, az arab kultúrára jellemző vendégszeretet és partnerszemlélet már a kezdetektől elősegítette a közös munka megindítását és elmélyítését.

Kiérkezésemmel egy újonnan létrehozott beosztást töltöttem be, a feladatkörökben egy holland kollégánót váltottam, akivel rövid időre személyes egyeztetésre is lehetőségem nyílt, ami jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a tanácsadói tevékenység zavartalanul folytatódjon, biztosítva ezzel a folytonosságot és az EUAM Irak és az iraki partnerintézmények közötti együttműködés zavartalan fennmaradását.

A kiérkezésemet követő időszakban tevékenységem középpontjában a szervezett bűnözés – különösen a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények – elleni fellépés stratégiai és intézményi támogatása állt. Ennek keretében nagy hangsúlyt fektettem az érintett iraki bűnüldöző szervek, a civil társadalmi szereplők, valamint a nemzetközi partnerek közötti együttműködés erősítésére, összhangban az iraki kábítószer-ellenes nemzeti stratégiában megfogalmazott, a társadalom egészére kiterjedő megközelítéssel. Tevékenységeimet szorosan együtt végeztem a misszióban a pénzmosás elleni küzdelem és kulturális örökségek védelmének, illetve a vagyonvisszaszerzés területén dolgozó kollégákkal.

A misszióba érkezésem óta eltelt közel egyéves időszak során számos értekezlet, workshop és képzési tevékenység szervezésében és lebonyolításában vettem részt, amelyek többek között a regionális és nemzetközi együttműködés elmélyítését célozták a szervezett bűnözés elleni küzdelem

területén. E tevékenységek során hangsúlyos szerepet kapott az intézményközi koordináció fejlesztése a Kábítószeres és Pszichotróp Anyagok Elleni Iraki Főigazgatóság, az Iraki Szövetségi Nyomozó és Hírszerző Ügynökség, az Iraki Nemzeti Hírszerző Szolgálat, az Iraki Nemzetbiztonsági Szolgálat, valamint a Szövetségi Rendőrség különböző szervezeti egységei között.

A kapacitásépítési tevékenységek részeként közreműködtem olyan szakmai képzések és tréningek megvalósításában is, amelyek különböző bűnüldözési módszerek alkalmazására fókuszáltak. Ezek a programok nemzetközi – különösen európai – jó gyakorlatokra épültek, és hozzájárultak az iraki bűnüldöző szervek nyomozási kapacitásainak fejlesztéséhez, a nemzetközi együttműködés további erősítéséhez, valamint az emberi jogi elvek és jogállamiság erősítéséhez.

A fentiekén kívül aktívan támogattam az „Európai Unió fellépése a szervezett bűnözés és terrorizmus ellen” – EU Action Against Organised Crime and Terrorism (EU-ACT) – elnevezésű együttműködési programjának tevékenységeit, különösen a kábítószer-kereskedelem és szervezett bűnözés elleni fellépéshez kapcsolódó képzések megvalósítását.

Az EU-ACT program az Európai Unió kulcsfontosságú stratégiai dokumentumaira – többek között az EU Drogstratégiára és az EU Stratégiai Iránytűre – épül, és olyan régiókban fejti ki tevékenységét, ahol a szervezett bűnözés és a terrorizmus közvetlen biztonsági kockázatot jelent a helyi stabilitásra, valamint közvetett módon az Európai Unió biztonságára is. A program célja, hogy célzott támogatást nyújtson a partnerországok számára a magas kockázatú bűnözői hálózatok felszámolása, valamint a terrorizmus és a szervezett bűnözés közötti kapcsolódási pontok kezelése érdekében. A program az Európai Unió integrált megközelítésének gyakorlati eszközeként egészíti ki az EUAM Irak stratégiai tanácsadói mandátumát a képzési támogatással.

A program iraki tevékenységeit megalapozó, 2024 márciusában megtartott helyzetfelmérő szakértői látogatás során az EU-ACT szakértői delegá-

Baksa András: Az Európai Unió Tanácsadó Missziója Irakban, 2017-től folyamatban (European Union Advisory Mission in support of Security Sector Reform in Iraq – EUAM Iraq)

ció egyeztetéseket folytatott az Iraki Belügyminisztérium és más kulcsfontosságú partnerintézmények vezetőivel. A konzultációk eredményeként közösen meghatározták azokat a prioritási területeket, ahol az EU-ACT célzott támogatása a legnagyobb értéket képviselheti.

Az iraki igényekhez igazodva az EU-ACT keretében megvalósuló képzések és programok lebonyolításában aktív szerepet vállaltam, hozzájárulva azok tartalmi előkészítéséhez, az érintett iraki bűnüldöző szervek bevonásához, valamint az EUAM Irak és az EU-ACT közötti koordináció erősítéséhez.

Munkám során több, az iraki hatóságok által szervezett szakmai konferencián és rendezvényen is részt vettem az EUAM Irak képviselőjében. Ezek közül kiemelkedett a Harmadik Bagdadi Nemzetközi Kábítószer-ellenes Konferencia, amelyre 2025. december 7-én és 8-án került sor Bagdadban.

A konferencián jelen volt Irak ideiglenes miniszterelnöke, Mohammed Shia' Al-Sudani, Irak belügyminisztere, Abdul-Amir Al-Shammari, valamint az Arab Belügyminiszterek Tanácsának főtitkára, dr. Mohammed bin Ali Koman. A rendezvényen számos regionális ország – többek között Irán, Törökország, Jordánia, Szíria, Libanon, Líbia, az Egyesült Arab Emírségek, Kuvait és Szaúd-Arábia – delegációi, továbbá nemzetközi kábítószer-ellenes szakértők és rendészeti vezetők is részt vettek.

A konferencia célja a részt vevő államok közötti tapasztalatcsere elősegítése, valamint a kábítószer-kereskedelemhez kapcsolódó útvonalak és bűnözői hálózatok elleni fellépés stratégiáinak összehangolása volt. Ennek keretében Irak és Irán megerősítette kétoldalú együttműködését, különös tekintettel a határbiztonsági együttműködésre és közös képzésekre.

A konferenciát megnyitó beszédében Mohammed Shia' Al-Sudani ideiglenes miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a kábítószer-kereskedelem nem kizárólag bűnüldözési kérdés, hanem súlyos társadalmi és nemzetbiztonsági kihívás, amely összefügg a szervezett bűnözéssel, a korrupcióval és a társadalmi instabilitással. Kiemelte, hogy Irak – tranzit- és célországként – csak folyamatos, összehangolt nemzeti és nemzetközi fellépéssel képes hatékony választ adni e fenyegetésre.

Abdul-Amir Al-Shammari belügyminiszter ismertette az iraki biztonsági szervek eredményeit: az elmúlt három évben 1 201 kábítószer-kereskedő hálózatot számoltak fel, ebből 1 030 helyi és 171 nemzetközi hálózat volt. A hatóságok több mint 14 tonna kábítószer, 3 307 lőfegyvert és 4 462 járművet foglaltak le, miközben 274 fegyveres összecsapás történt, melyek során 7 rendőr vesztette életét, és 90-en sebesültek meg. A bíróságok több mint 23 000 ítéletet hoztak kábítószerrel kapcsolatos ügyekben.

A konferencián elhangzott adatok rávilágítottak arra, hogy Irakban a kábítószer-ellenes fellépés nemzeti prioritás, és a koordinált fellépés képes mérhető eredményeket felmutatni. Az elemzések szerint a leginkább érintett korosztály a 15–30 év közötti fiatalok csoportja és a legerjedtebb szerek a metamfetamin és a Captagon, amelyek különösen súlyos egészségügyi és biztonsági kockázatot jelentenek.

A konferencia zárásaként a résztvevők közös következtetéseket fogadtak el, amelyek az információmegosztás erősítésére, a jogszabályi keretek korszerűsítésére, közös képzési programok kidolgozására, valamint a prevenció és rehabilitációs tevékenységek bővítésére irányultak. A konferencia megerősítette Irak regionális és nemzetközi szerepét a kábítószer-ellenes együttműködésben, valamint demonstrálta a nemzeti stratégiának és koordinációnak a gyakorlati eredményeit.

Mindazonáltal a konferencián bemutatott eredmények és a nemzeti, valamint nemzetközi szintű törekvések ellenére Irakban a szervezett bűnözés – különösen a kábítószerrel összefüggő bűncselekmények, a pénzmosás és a korrupció – továbbra is súlyos és összetett biztonsági kihívást jelent, ternyerését több, egymást erősítő tényező alakítja.

E tényezők közé tartozik a régiót érintő geopolitikai feszültségek elhúzódása, az állami intézményrendszer strukturális sérülékenysége, a digitalizáció és a modern technológiák gyors terjedése, amelyek a megfelelő ellenőrzési, jogi és technikai kapacitások hiányában jelentősen megkönnyítik a szervezett bűnözői csoportok működését.

Bár a bűnözői hálózatok elsődleges célja továbbra is az anyagi haszon-szerzés, tevékenységük közvetve vagy közvetlenül állami és nem állami

Baksa András: Az Európai Unió Tanácsadó Missziója Irakban, 2017-től folyamatban (European Union Advisory Mission in support of Security Sector Reform in Iraq – EUAM Iraq)

szereplők geopolitikai érdekeit is kiszolgálhatja. Különösen a kábítószer-kereskedelem, a fegyvercsempészet, az embercsempészet és a pénzmosás járulnak hozzá a korrupció fennmaradásához, erősítik az erőszakos cselekmények kockázatát, és képesek gyengíteni a jogállami működésbe vetett közbizalmat.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy egyes fegyveres szervezetcsoporthoz, milíciák – amelyek közül több formálisan az állami biztonsági keretbe kapcsolódik a Da'esh elleni harcban betöltött meghatározó szerepük nyomán – gazdasági érdekeltségeket építettek ki a szervezett bűnözés egyes területein. Ez különösen igaz a kábítószer- és csempésztevékenységekre, amelyek az Iránnal és Szíriával közös, nehezen ellenőrizhető határszakaszokon jelentős bevételi forrást biztosítanak.

Ez a kettős kötődés a milíciák részéről továbbra is kihívást jelent az egyseges állami fellépés szempontjából. Ugyanakkor az érintett csoportok állami biztonsági keretbe történő integrálása mögött az a kormányzati szándék is volt, hogy az állam erősebb intézményi ellenőrzést és felügyeletet gyakorolhasson felettük, csökkentve ezzel az önálló, kontrollálatlan működés kockázatait.

Az illegális pénzügyi tevékenységek és a pénzmosás elleni fellépést az is nehezíti, hogy Irak gazdasága nagyrészt készpénzhasználatra épül, bankrendszere széttagolt és nehezen átlátható. Ez a környezet kedvez a bűncselekményekből származó bevételek gazdaságba történő beépülésének, miközben az ezek feltárásához szükséges elemzési és ellenőrzési kapacitások fejlesztése még folyamatban van.

A kérésom óta megszerzett tapasztalataim szerint habár Irak jelentős erőfeszítéseket tesz a szervezett bűnözés és a kábítószer-kereskedelem visszaszorítása érdekében, a kihívás továbbra is komplex és hosszútávú megközelítést igényel. A hatékony fellépés feltétele a nemzeti stratégiák következetes végrehajtása, az intézményközi koordináció további erősítése, valamint a regionális és nemzetközi együttműködés fenntartása és elmélyítése.

A biztonsági helyzetet tekintve a misszió központján kívüli egyéni mozgás nem lehetséges, a személyvédelmi szakemberek biztosításával, a misszió használatában lévő páncélozott Toyota Land Cruiser gépjárművekkel lehet a központot elhagyni. A műveleti terület biztonsága alapvetően nem jelent napi szintű veszélyt a nemzetközi állomány számára.

A biztonsági szolgálatok értékelése szerint a Da'esh maradványcsoportjai továbbra is aktívak, elsősorban elszigetelt, nehezen ellenőrizhető térségekben, mint például a sivatagos és hegyvidéki régiók. A terrorfenyegetés jelenlegi formája elsősorban kis létszámú alvó sejtekhez, egyéni radikalizálódott elkövetőkhöz köthető. Az Iraki Biztonsági Erők a 2025-ös év során rendszeresen hajtottak végre megelőző jellegű műveleteket, célzott elfogásokat. A hangsúly egyre inkább a megelőzésen, a radikalizáció korai felismerésén, valamint a kritikus infrastruktúrák védelmén van.

Az egyik legjelentősebb terrorellenes művelet 2025. március 13-án történt, amikor a biztonsági erők az Egyesült Államok vezette koalíciós erők támogatásával a nyugat-iraki Anbár tartományban precíziós légicsapás során végeztek Abdalláh Makki Muszli al-Rufajival, aki az Iszlám Állam „helyettes kalifája” valamint „Irak, illetve az egész világ egyik legveszélyesebb terroristája” volt az iraki kormány közleménye szerint.

2025 júniusában Irak érzékeny egyensúlyozásra kényszerült az iráni–izraeli konfliktus során. 2025. június 13-án Izrael nagyszabású katonai műveletet indított Irán ellen, válaszul az iráni atomprogram újraindítására és a térségbeli közvetett támadásokra. A művelet során Izrael – az Egyesült Államok közvetlen katonai szerepvállalásával – jelentős károkat okozott Irán katonai infrastruktúrájában. Irán a támadásokra azonnali ellencsapásokkal válaszolt. Több hullámban indítottak ballisztikus rakétákat és drónokat iráni területek ellen.

Az Irán-párti milíciák, illetve lakosok demonstrációi több iraki városban is kibontakoztak, azonban zavargásokat nem eredményeztek, az Iraki Biztonsági Erők kontroll alatt tartották a felmerülő helyzeteket. Június 24-re a háborús konfliktus hivatalosan is tűzszünetre váltott, amelyet az USA és Katar közvetített, és diplomáciai enyhülést is eredményezett.

Baksa András: Az Európai Unió Tanácsadó Missziója Irakban, 2017-től folyamatban (European Union Advisory Mission in support of Security Sector Reform in Iraq – EUAM Iraq)

A missziót, annak személyzetét, illetve területét közvetlenül nem érintették a fenti események, azonban biztonsági intézkedésként reagálva a fentiekre, június 22-én az Európai Unió Külügyi Szolgálat Polgári Műveleti Parancsnokságának iránymutatásai alapján elrendelésre került a misszió nemzetközi személyzetének a konfliktuskor Irakban tartózkodó többségének ‘áthelyezése’. A helyi jelenlét helyett az áthelyezett missziós személyzet a saját küldő államából, otthonról történő távmunkavégzés keretében látta el (online) rövid ideig a feladatát. Június 30-án a Polgári Műveleti Parancsnokság a személyzet misszióba ‘visszahelyezését’ rendelte el a konfliktus enyhülésére tekintettel.

Az év végéhez köthető további jelentős mérföldkő volt az Egyesült Nemzetek Irakban működő Segítségnyújtó Missziójának (United Nations Assistance Mission for Iraq – UNAMI) lezárása. Az UNAMI 2025. december 31-én fejezte be működését és vonta ki jelenlétét Irakból, több mint 22 évnyi folyamatos tevékenységet követően. A kivonulás kezdeményezése az iraki kormány részéről történt, amely hivatalosan kérte a misszió mandátumának lezárását, ezt követően az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2024-ben döntött a fokozatos kivonulásról.

2025-ben folytatódott az Egyesült Államok katonai jelenlétének fokozatos csökkentése és átalakítása Irakban, amely a 2024-ben megkezdett amerikai–iraki stratégiai egyeztetések eredményeként valósult meg azt követően, hogy Irak kormánya hivatalosan kérte az Egyesült Államok és a koalíció erőinek kivonulását Irakból.

A folyamat központi eleme az USA által vezetett terrorellenes műveletek lezárása és az Iraki Biztonsági Erők megnövekedett felelősségvállalása volt. A kivonulás első fázisa 2025 szeptemberéig a szövetségi területekre korlátozódott, amikor a nagyobb harcoló alakulatok távoztak, majd 2026. január 19-én Irak hivatalosan is közölte, hogy a szövetségi területekről teljes mértékben kivonultak az amerikai erők, beleértve az al-Asad légi bázist (Anbar tartomány), ahol több mint két évtizeden át állomásoztak amerikai katonák. A kivonulás a légi bázis átadásával zárult, és a létesítmény átkerült az Iraki Biztonsági Erők teljes irányítása alá.

A kivonulás második szakasza – amely a Kurdisztáni Régióból történő teljes kivonulást célozza – 2026 szeptemberéig tervezett, miközben a további bilaterális együttműködés a tartós biztonság és a terrorellenes fellépés érdekében megmarad, így a fokozatos kivonulás nem jelenti az Egyesült Államok és Irak közötti együttműködés megszűnését, hanem annak újradefiniálását, amelyben az Iraki Biztonsági Erők kerültek előtérbe, a hagyományosabb hadműveleti feladatok jelentős részének átvállalásával.

Irak földrajzi elhelyezkedése és közelmúltbeli történelme miatt a régió egyik legfontosabb stabilitási gócpontja. Az ország hosszú éveken keresztül fegyveres konfliktusok, terrorista tevékenységek és intézményi gyengeségek színtere volt, amelyek nemcsak regionális, hanem európai biztonsági következményekkel is jártak. A misszióba történő kiérkezésem óta megszerzett tapasztalataim alapján az EUAM Irak nem pusztán szimbolikus nemzetközi jelenlét, hanem az Európai Unió külső biztonsági, migrációs és stabilizációs érdekeinek egyik kézzelfogható eszköze a Közel-Keleten.

A misszió jelentősége túlmutat Irak belső biztonsági kihívásain, mivel tevékenysége közvetlen és közvetett módon is kapcsolódik az Európai Unió biztonságához, migrációs helyzetéhez és stratégiai érdekeihez. A misszió jelentősége abban is megmutatkozik, hogy a biztonsági kihívásokat megelőző szemlélettel kezeli, az Európai Unió számára elsősorban megelőző jellegű biztonságpolitikai befektetésként értelmezhető. Ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy a biztonsági fenyegetések – különösen a terrorizmus, az erőszakos szélsőségesség és a szervezett bűnözés – helyben kerüljenek kezelésre, csökkentve ezzel azok európai kihatásait.

Meglátásom szerint e megközelítés ugyanakkor nem rövidtávú, azonnali eredményeket célzó beavatkozásként értelmezendő, hanem olyan fokozatos, hosszútávú folyamatként, amelynek hatásai időben elnyújtva jelentkeznek. A biztonsági szektor reformja – különösen annak polgári dimenziója – szükségszerűen intézményi, jogi és szemléletbeli változásokat igényel, amelyek következetes és tartós támogatás eredményeként valósulhatnak meg.

Baksa András: Az Európai Unió Tanácsadó Missziója Irakban, 2017-től folyamatban (European Union Advisory Mission in support of Security Sector Reform in Iraq – EUAM Iraq)

Figyelemmel arra, hogy az EUAM Irak nem rendelkezik végrehajtó mandátummal, a misszió által nyújtott tanácsadás, támogatás és kapacitás-építő tevékenység gyakorlati érvényesülése alapvetően az iraki partnerintézmények elkötelezettségétől, döntéseitől és végrehajtási képességétől függ. Az átadott szakmai ajánlások, módszerek és jó gyakorlatok beépítése és alkalmazása az iraki szervek hatáskörében marad, amelyek saját intézményi kereteik és nemzeti prioritásaik mentén alakítják azok megvalósítását.

Az EUAM Irak tevékenysége ezért elsősorban fenntartható kapacitás-építést és strukturális megerősítést céloz, amely hosszabb távon teremti meg az iraki biztonsági intézmények önálló, jogállami működésének feltételeit, és ezáltal járul hozzá az Európai Uniót érintő biztonsági kockázatok fokozatos csökkentéséhez.

Összességében elmondható, hogy az EUAM Irak a terrorizmus, a szervezett bűnözés és az instabilitás forrásainak helyben történő kezelésével közvetlenül összekapcsolja Irak belső biztonsági fejlődését az Európai Unió hosszútávú biztonsági, migrációs és politikai érdekeivel, ezáltal az Európai Unió külső biztonsági stratégiájának szerves részét képezi.

Az UNAMI kivonulásával, valamint az Egyesült Államok katonai jelenlétének fokozatos csökkentésével az iraki biztonsági intézményekre egyre nagyobb felelősség hárul, miközben az EUAM Irak szerepe változatlan maradt, és továbbra is az egyik legjelentősebb nemzetközi jelenlétet képviseli az országban.

Ugyanakkor az említett nemzetközi kivonulások fényében az EUAM Irak jövőbeli szerepével és jelenlétének lehetséges fokozatos átalakításával kapcsolatos stratégiai tervezési kérdések – beleértve a fokozatos létszám- és tevékenységcsökkentés lehetőségét – egyre hangsúlyosabban merülnek fel. E körülmények között kiemelt jelentőséggel bír, hogy a misszió tevékenysége olyan módon támogassa az iraki intézményeket, amely hosszútávon biztosítja a képességek fennmaradását a nemzetközi jelenlét fokozatos csökkenése mellett is.

A következő évek kulcskérdése, hogy Irak képes lesz-e hosszútávon fenntartani a belső stabilitást, miközben egyszerre kell kezelnie a társadalmi kihívások összetett rendszerét és a Nemzeti Biztonsági Stratégiához kapcsolódó prioritásokat, különösen a szervezett bűnözés és terrorista csoportok fennmaradó sejtjei elleni küzdelmet.

A tavalyi év végén a Kábítószeres és Pszichotróp Anyagok Elleni Iraki Főigazgatóság főigazgatója, Ahmed Al-Zargani altábornagy egy értekezlet során az Iraki Rendőrség plakettjét adta át részemre, elismerésül a Főigazgatóság munkáját támogató eddigi tevékenységemért. Az elismerés további motivációt jelentett számomra a feladataim elkötelezett folytatásához.

40. számú kép
Az EUAM Irak misszió által használt térkép

Baksa András: Az Európai Unió Tanácsadó Missziója Irakban, 2017-től folyamatban (European Union Advisory Mission in support of Security Sector Reform in Iraq – EUAM Iraq)

41. számú kép

Baksa András rendőr százados és kollégái a workshop lezárását követően az Iraki Rendőrség képviselőivel, a misszió központjában, Bagdadban

42. számú kép

A Kábítószeres és Pszichotróp Anyagok Elleni Iraki Főigazgatóság főigazgatója, Ahmed Al-Zargani altábornagy az Iraki Rendőrség plakettjét adja át Baksa András rendőr százados részére